
ЗМІСТ

Вступ	6
Розділ 1. Основи організації бухгалтерського обліку	8
1.1. Сутність, зміст і завдання організації обліку	8
1.2. Предмет та об'єкти організації обліку	20
1.3. Принципи організації обліку	24
1.4. Методи (прийоми) організації обліку	27
Практичні завдання, контрольні питання та тести	31
Розділ 2. Організація роботи апарату бухгалтерії	39
2.1. Елементи наукової організації праці персоналу бухгалтерії	39
2.2. Нормування праці апарату бухгалтерії та визначення його чисельності	47
2.3. Структура і побудова апарату бухгалтерії	55
2.4. Нормативно-правове забезпечення роботи апарату бухгалтерії	65
Практичні завдання, контрольні питання та тести	80
Розділ 3. Організація облікової політики підприємства ...	125
3.1. Облікова політика підприємства та її роль в організації обліку	125
3.2. Порядок формування та зміни облікової політики підприємства	128
3.3. Елементи облікової політики підприємства	130
3.4. Порядок розробки наказу про облікову політику та його структура	138
Практичні завдання, контрольні питання та тести	140
Розділ 4. Організація облікового процесу	157
4.1. Об'єкти організації облікового процесу	157
4.2. Організація облікових номенклатур	145
4.3. Організація носіїв облікової інформації	175
4.4. Організація технології облікового процесу	188
4.5. Організація документообігу	201
4.6. Організація форми обліку на підприємстві	213
Практичні завдання, контрольні питання та тести	219
Розділ 5. Організація обліку праці та її оплати	233
5.1. Основи організації обліку праці та її оплати	233
5.2. Організація обліку відпрацьованого робочого часу	241

5.3. Організація обліку виробітку	245
5.4. Організація обліку заробітної плати та розрахунків з працівниками	249
5.5. Організація виплати заробітної плати	256
Практичні завдання, контрольні питання та тести	258
Додатки	268
Розділ 6. Організація обліку зобов'язань за розрахунками	285
6.1. Організація обліку кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги	285
6.2. Організація обліку розрахунків з бюджетом	291
6.3. Організація обліку розрахунків зі страхування	295
6.4. Організація обліку позик банків	297
Практичні завдання, контрольні питання та тести	298
Розділ 7. Організація обліку необоротних активів	306
7.1. Основи організації обліку необоротних активів	306
7.2. Організація обліку руху основних засобів	318
7.3. Організація обліку наявності основних засобів	329
7.4. Організація обліку зносу (амортизації) основних засобів	335
7.5. Організація обліку нематеріальних активів	337
Практичні завдання, контрольні питання та тести	339
Додатки	351
Розділ 8. Організація обліку запасів	366
8.1. Основи організації обліку запасів	366
8.2. Організація обліку руху запасів	376
8.3. Організація обліку запасів на складах	388
8.4. Організація аналітичного і синтетичного обліку запасів у бухгалтерії	394
8.5. Організація обліку малоцінних швидкозношуваних предметів	398
Практичні завдання, контрольні питання та тести	401
Додатки	413
Розділ 9. Організація обліку грошових коштів та дебіторської заборгованості	431
9.1. Основи організації обліку грошових коштів та дебіторської заборгованості	432
9.2. Організація обліку касових операцій	434
9.3. Організація обліку операцій на рахунках у банках	434

9.4. Організація обліку дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги	449
9.5. Організація обліку дебіторської заборгованості за розрахунками	451
Практичні завдання, контрольні питання та тести	454
Додатки	465
Розділ 10. Організація обліку витрат, доходів та результатів діяльності	473
10.1. Основи організації обліку витрат	474
10.2. Групування витрат	479
10.3. Методи обліку витрат	483
10.4. Організація обліку витрат виробництва	486
10.5. Організація калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг)	496
10.6. Організація обліку доходів та результатів діяльності ..	499
Практичні завдання, контрольні питання та тести	507
Розділ 11. Організація звітності підприємства	522
11.1. Основи організації звітності підприємства	522
11.2. Організація поточної звітності	525
11.3. Організація робіт зі складання річної звітності	531
Практичні завдання, контрольні питання та тести	542
Предметний покажчик	550
Список використаних джерел	555

ВСТУП

Розвиток ринкової економіки, урізноманітнення фінансово-господарської діяльності та ускладнення внутрішньогосподарських та зовнішніх зв'язків зумовили кардинальне зростання потреб в інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень.

Достатньо надійну і економічно обґрунтовану інформацію поставляє бухгалтерський облік. Зростання ролі і значення бухгалтерського обліку в управлінні бізнесовими структурами потребує реформування не лише його методологічних і методичних засад, але й одночасної децентралізації регулювання практичних заходів, що забезпечують функціонування обліку на підприємстві.

Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» і положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку держава надала суб'єктам підприємницької діяльності самостійність у питаннях встановлення облікової політики, виборі форми обліку, правил документування господарських операцій та облікової реєстрації, тощо. Це дозволяє адаптувати облік до особливостей фінансово-господарської діяльності кожної бізнесової структури і її організаційно-технічних умов та забезпечує його наближення до практичних потреб користувачів обліково-економічної інформації, тому відповідає принципам ринкової економіки. Але, одночасно, покладає на підприємців обов'язок оволодіти сучасними методами, способами і прийомами ведення обліку та їх запровадити у практичну діяльність.

Децентралізація у питаннях обліку, потреба у зниженні витрат на його ведення та підвищення ефективності зумовлюють необхідність раціоналізації організації обліку кожною бізнесовою структурою. Фундаментальні положення, що визначають вибір оптимальної структури апарату бухгалтерії, раціональної побудови документообігу та шляхів ефективного використання комп'ютерної техніки потребують ґрунтовного вивчення та негайного впровадження, тому проблеми оптимізації організації обліку у ринкових умовах набувають стратегічного значення. Це визначає актуальність дисципліни «Організація обліку» та її важливість як складової циклу профілюючих дисциплін, які завершують формування спеціалістів з обліку і аудиту.

Змістом дисципліни є закріплення та систематизація теоретичних знань з наукової організації праці персоналу бухгалтерії та організації облікового процесу, а також набуття практичних навичок з їх використання в управлінні підприємством.

Метою дисципліни є формування у студентів системи теоретичних знань і практичних навичок з організації облікового процесу, організації праці персоналу бухгалтерії, організації нормативно-правового, технічного, інформаційного, соціального та ергономічного забезпечення обліку та організації його розвитку.

Завданням курсу є завершення професійної підготовки спеціалістів-бухгалтерів до вирішення основних питань організації обліку на підприємстві.

Предметом дисципліни є обліковий процес, робота апарату бухгалтерії та забезпечення обліку.

Значення дисципліни полягає у наданні студентам теоретичного підґрунтя з організації обліку, що дозволить їм оволодіти сучасними методичними і технічними способами і прийомами проектування, моделювання, впровадження та організації облікового процесу та роботи апарату бухгалтерії на підприємствах України.

У змісті курсу викладаються і обґрунтовуються основні принципи і методи організації обліку на підприємстві; розкриваються сутність, завдання, передумови і методи раціональної організації облікового процесу, документування господарських операцій та документообігу; створення апарату бухгалтерії та його функціонування; планування заходів з удосконалення способів ведення обліку.

Курс «Організації обліку» базується на таких дисциплінах як бухгалтерський облік, фінансовий облік, галузевих курсах бухгалтерського обліку. Теоретичною та методологічною основою курсу є економічна теорія та діалектичний метод пізнання суспільства, що дозволяє розглядати питання організації обліку на наукових засадах як напрацьованих протягом усього розвитку обліку, так і сучасних досягненнях науки та практики, включаючи подальший розвиток системи обліку відповідно до змін законодавчо-нормативної бази.